

**M**ěstečko Simon's Town kousek od Kapského Města mělo vždycky krásné pláže. Jemný písek a do toho černé balvany, které daly části zdejšího pobřeží název – Boulders. Do poloviny 80. let tu vládla (kromě apartheidu) poměrně poklidná atmosféra víkendového letoviska. Pak se ale začaly dít věci. Stačilo, aby si to v roce 1983 tučňáci sameček a samička namířili právě na zdejší pláž. Bůhví proč, ale zalíbila se jim. A tak se tu usadili.

### Ptáci na obtíž

Běh věcí přístích se až nápadně podobá tomu, jak se chovají lidé při dobývání a osídlování. První páreček vychoval mladé. A jako by se o bezvadném místě k žití doslechli další pinguini, začali se sem ve velkém stěhovat ze vzdálenějších útesů a skalisek oceánu. Desítky, stovky, dnes jich tu jsou skoro tři tisíce.

### INFORMACE



Kalendář tučňáků z Boulders: leden – mladí shazují peří a dospělí se vykrmují na čas hnízdění, únor až srpen – hnízdění, září až říjen – tučňáci jsou většinou v moři, vykrmují se na pelichání, listopad až prosinec – pelichání.



Simon's Town, kde se pláž Boulders nachází, leží necelých 30 km jižně od Kapského Města po silnici M4. Pláž tučňáků je součástí NP Cape Peninsula.

[www.cpnnp.co.za](http://www.cpnnp.co.za)

Cesty po přírodních zajímavostech okolí Kapského Města zajišťuje agentura Geometric Tours (Tel.: +27 21 951 3378, e-mail: [gemtours@mweb.co.za](mailto:gemtours@mweb.co.za)).

Více o Jižní Africe na webu: [www.southafrica.net](http://www.southafrica.net)



FOTO: JAN DRAŽAN

Místní obyvatelé byli zpočátku nadšení. Malí roztomilí přistěhovalci se hned stali středem pozornosti. Jenže jak tučňáků přibývalo, rostla i jejich zvědavost, z pohledu lidí spíš drzost. Ptáci se brzy vydali z pláže do města. Kolébali se po silnicích a zahradách, dělali si hnízda všude možně, nahlíželi do domů. A ten jejich pronikavý skřek. Začali lidem lézt na nervy. A aby toho nebylo málo, další invazi na kdysi poklidné městečko v zátoce False Bay podnikali turisté.

Řešení se našlo a kupodivu uspokojuje pro všechny: tučňáky, obyvatele i cestovatele. Pláž s přilehlými křovisky byla prohlášena za součást NP Cape Peninsula a ohrazena plotem. Klid mají tučňáci i místní. A turisté sem chodí za symbolické vstupné po dřevěných lávkách, které vedou přímo na pláž. Hodiny lze pozorovat, jak si tučňáci hloubí hnízda v písku, jak sedí na vejcích, jak spolu komunikují či soupeří, jak se vydávají do mořských vln pro potravu a zase zpátky.

### Ryba, nebo pták?

Tučňáci z Boulders jsou druhu *Spheniscus Demersus*, česky Tučňák brýlový. Dorůstají něco kolem půl metru

a váží od dvou do maximálně čtyř kilogramů. Obecně se jim říká africký tučňák. V Jižní Africe obývají celkem 27 hnízdišť, většinou na pobřežních ostrůvcích. Pouze tři jsou na pevnině a právě Boulders Beach je nejznámější.

Tučňák brýlový byl vůbec prvním vědecky popsáným druhem. V časech, kdy se odvážní námořníci plavili kolem nejvzdálenějších cípů Jižní Ameriky a Afriky, se s koloniemi tučňáků potkávali dávno. Jejich podivný vzhled je ale mátl. Jsou to ptáci, nebo savci? Či dokonce snad nějaké zvláštní ryby? Vítězil názor, že kříženci ptáků a ryb. Každopádně to hladovým výpravám nebránilo v jejich rozsáhlém vraždění kvůli masu a tuku. Až roku 1758 zavedl švédský vědec Carl Linné jasno. Popsal afrického tučňáka jako ptáka a přidělil mu rodové jméno „brýlový“.

### Ecce homo!

Jihoafrické pobřeží kdysi obývaly milióny tučňáků. Pak přišel člověk a s ním těžké časy pro přírodu. Stav tučňáků začaly prudce klesat. Odhaduje se, že ještě v roce 1930 jich tu byl milión. Dnes? Sto osmdesát tisíc. Své vykonali rybáři, kteří lovili ve velkém všechno,

co moře poskytovalo. Ubírali tak potravu i tučňákům. Jenže nejen jim. Rybí nedostatek trápil i tuleně a ti museli hledat doplněk pro svůj jídelníček. Našli si tučňáky.

Snad právě proto přišli tučňáci na Boulders. Po zákazu komerčního rybolovu do vlečných sítí se stavy ryb ve False Bay brzy rapidně zlepšily. Bohužel tu byl ještě další problém, ropné tankery a divoké jihoafrické pobřeží. Nejedna loď skončila svou pouť na nebezpečných útesech kolem Kapského Města a mysu Dobré naděje. A milióny tun ropy končily ve zdejších vodách.

Havárie tankeru Apollo Sea v roce 1994 zasáhla asi deset tisíc tučňáků, podařilo se zachránit jen polovinu. „Dřív jsme nevěděli, jak se s podobnými katastrofami vypořádat a jak zvířata ochránit. Tohle pro nás bylo poučení,“ říká průvodce Cyril Payle, který se dlouhá léta zabýval ochranou přírody. Když přišla další havárie v červnu 2000, rozběhla se nevídaná záchranná akce. Skoro třicet tisíc dobrovolníků z celého světa spasil naprostou většinu z dvaceti tisíc zasažených tučňáků. ●

JAN DRAŽAN

[jan.drazan@economia.cz](mailto:jan.drazan@economia.cz)